מטעמי תורת חיים

פרשת צו – הכד הניסי ושמן משחת קודש

משה רבינו משח על פי ציווי ה' את המשכן וכליו ואת אהרן הכהן ובניו ב"שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה" שנאמר "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם: וַיַּז מִמֶּנּוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת הַכִּיֹּר וְאֶת כַּנּוֹ לְקַדְּשָׁם: וַיִּצֹק מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אַהֲרֹן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ" (ויקרא ח, י – יב). **ואמרו רבותינו כי הרבה ניסים נעשו בשמן המשחה מתחילתו ועד סופו** (גמ' כריתות דף ה ע"ב) **מרוב סודו וקדושתו**. לכן נאסר לעשות במתכונתו ולא לסוך ממנו על זר שנאמר "אִישׁ אֲשֶׁר יִרְקַח כָּמֹהוּ וַאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל זָר וְנִכְרְתָה מֵעַמָּיו" (שמות ל, לג) **כי אין משתמשים ב'שרביטו של מלך' אלא בביתו ובהיכלו** ('מצודת דוד' על טעמי המצות להרדב"ז מצוה שז).

ויש להתבונן, מה מעלתנו ועניינו של 'שמן המשחה' שנעשו בו נסים רבים ועל ידי משיחתו התקדשו המשכן וכליו, אהרן ובניו ומלכי בית דוד?

כד שמן נִסִּי התגלה ליעקב אבינו והוא יצק ממנו שמן על האבן

כאשר יעקב אבינו הלך מבאר שבע אל חרן, הוא הגיע להר המוריה ונרדם שם. לאחר שֶׁהֵקִיץ משנתו, לקח יעקב את האבן ששכב עליה ועשה אותה מצבה. **אז הוריד לו הקב"ה שֶׁמֶן מן השמים** ('פרקי דרבי אליעזר' פרק לה, 'רבינו בחיי' בראשית פרק כח פסוק יח) **בתוך 'כד'** ('שפתי כהן על התורה' לר' מרדכי הכהן פרשת וישלח ד"ה ויותר יעקב לבדו) **של ברכה' שיצא מהאבן שעליה הניח יעקב את ראשו** ('סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ בהקדמה דף ז ע"ב ד"ה 'ובענין זה נ"ל להסמיך' בשם המקובלים), **כאשר כד זה נטמן באותו המקום בו ישן כבר משנת ימי בראשית והיה בו שפע מקור ברכות מגן עדן** ('דרושים' למחבר הבן איש חי בראשית כט, א). **אז יעקב אבינו יצק את השמן על גבי ראש האבן** ('פרקי דרבי אליעזר' פרק לה, 'רבינו בחיי' בראשית פרק כח פסוק יח) שנאמר "וַיַּשְׁכֵּם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ" (בראשית כח, יח). נס השמן הזה נרמז בפסוק בתוך התיבה "שֶׁמֶן" – שהוא ראשי תיבות נַס מַן שָׁמִים ('פר אחד' לר' חיים פאלאג'י על פרקי דרבי אליעזר פרק לה ד"ה וירד לו).

לאחר ששפך יעקב אבינו את השמן, התמלא שוב הכד מאליו. אז הבין יעקב אבינו כי הכד הזה מזומן לברכה, לכן לקח אותו עמו ('שפתי כהן על התורה' פרשת וישלח ד"ה ויותר יעקב לבדו) **לכל מקום שהלך, והיה חביב עליו ביותר** ('דרושים' למחבר 'בן איש חי' ר' יוסף חיים מבגדד בראשית כט, א). וכאשר יעקב עבר את "מַעֲבַר יַבֹּק" לפני המפגש עם עשו אחיו כפי שנאמר "וַיָּקָם בַּלַּיְלָה הוּא וַיִּקַּח אֶת שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו וְאֶת אַחַד עָשָׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבֹּק" (בראשית לב, כג) הוא שכח "פכים קטנים" בעברו השני של הנהר (רש"י בראשית לה, כה) ובין אותם הפכים היה אותו הכד כפי שנרמז בפסוק "וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר" (בראשית לב, כה) כאשר התיבה "לְבַדּוֹ" נדרשת כאילו נכתב "לְכַדּוֹ" (ראה 'רבינו בחיי' בראשית לב, כה ד"ה ויותר). **ויעקב אבינו סיכן עצמו וחזר לקחת את הכד כי ידע שעתידים להיות עוד הרבה נסים בכד הזה** ('שפתי כהן' על התורה פרשת וישלח ד"ה ויותר יעקב לבד. ראה רש"י בראשית לה, כה).

בכד השמן של יעקב הכינו את 'שמן המשחה' וקידשו את כל כלי המשכן

כד השמן הזה הופיע שוב בזמן משה רבינו (עפ"י 'שפתי כהן' על התורה' פרשת וישלח ד"ה ויותר יעקב לבדו), שהצטווה להכין את תערובת 'שמן המשחה' בשיעור של שניים עשר לוג (כארבע ליטר), כאשר הוא היה עשוי מחמשה סממנים: מֹר דרור, קדה, קנמן בשם, קנה בֹּשֶׂם ושמן זית (גמ' כריתות דף ה ע"א, 'שפתי כהן' על התורה' פרשת כי תשא ד"ה ואתה קח לך, וראה רמב"ם ספר העבודה 'הלכות כלי המקדש והעובדים בו' הלכה ב' כיצד היא הכנת שמן המשחה). **תערובת השמן שמשה רבינו הכין נקראה על שמו** ('מאה קשיטה' להרמ"ע מפאנו כ, כו) **והיא הספיקה לכל הדורות** שנאמר "וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶּה לִי לְדֹרֹתֵיכֶם" (שמות ל, לא) (גמ' כריתות דף ה ע"ב) **כי הכד הזה נשאר 'מלא' לעולם** ('סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ בהקדמה דף ז ע"ב ד"ה 'ובענין זה נ"ל להסמיך' מהמקובלים). **ולא נעשה מאז שום 'שמן משחה' אחר חוץ ממה שעשה משה רבינו** (רמב"ם ספר העבודה 'הלכות כלי המקדש והעובדים בו' הלכה ה). לכן כאשר משה רבינו הצטווה על שמן המשחה נאמר "וְאַתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ וכו' וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ רֹקַח מִרְקַחַת מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה" (שמות ל, כג – כה) ובתיבות "וְאַתָּה קַח לְךָ" רָמַז למשה שהוא יעשה ולא זולתו ('אור החיים הקדוש' פרשת כי תשא פרק ל, כג).

שמן המשחה שנעשה על פי ציווי ה' בימי משה רבינו נטל את כוחו וקדושתו מהשמן של יעקב אבינו אשר היה בתוך כד השמן ('זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא במאמר שלישי לחנוכה פרק צא דף רפז ע"ב ד"ה והשתא הר"ב מגלה עמוקות), **לכן כל מי שנמשך בשמן המשחה היה נחשב כאילו נמשח ממש בשמן של יעקב אבינו** ('זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא במאמר שלישי לחנוכה פרק צא דף רפח ע"א ד"ה ובמה שהעלתי). **וכך ב'שמן המשחה' שהיה בכד הזה** ('סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ בהקדמה דף ז ע"ב ד"ה 'ובענין זה נ"ל להסמיך' בשם המקובלים) **נמשחו המשכן וכל כליו כולל כלי המזבח והכיור** שנאמר "וְלָקַחְתָּ אֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמָשַׁחְתָּ אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְהָיָה קֹדֶשׁ: וּמָשַׁחְתָּ אֶת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְקִדַּשְׁתָּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים: וּמָשַׁחְתָּ אֶת הַכִּיֹּר וְאֶת כַּנּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ" (שמות מ, ט – יא) (גמ' כריתות דף ה ע"ב, גמ' הוריות דף יא ע"ב). כאשר כל כלי וכלי היה חייב משיחה בשמן בפני עצמו שנאמר "וַיַּז מִמֶּנּוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת הַכִּיֹּר וְאֶת כַּנּוֹ לְקַדְּשָׁם" (ויקרא ח, יא) ('ילקוט שמעוני' פרשת צו רמז תקטו ד"ה וימשח).

על ידי המשיחה ב'שמן המשחה' היו הכלים במשכן מתקדשים ('משנה תורה' לרמב"ם ספר העבודה 'הלכות כלי המקדש והעובדים בו' אות יב) **בקדושת כלי השרת** ('ילקוטי הלכות' לר' נתן תלמיד ר' נחמן מברסלב אורח חיים ב' ברכת ריח וברכת ההודאה ג' אות ז) **לעבודת המשכן** (רמב"ן על התורה שמות מ, יז ד"ה והנה המשכן) **וגם נשארים קיימים לעד. כך היו כל עצי השִׁטִּים של המשכן** (ראה גמ' יומא דף עב ע"א) **וכן כל כלי וכלי במשכן שעשה משה רבינו במדבר – שכולם נשמרו ונגנזו** ('שם משמואל' שנת תרע"ב פרשת כי תשא ד"ה יש להתבונן בענין) **ולא נפל אף אחד מהם בידי אויבי ישראל** ('ספורנו' תחילת פרשת פקודי ד"ה אלה פקודי המשכן). **ואילו בבית המקדש הראשון שקידשו את הכלים רק על ידי העבודה בהם ולא באמצעות שמן המשחה** (גמ' שבועות דף טו ע"א, רמב"ם ספר העבודה 'הלכות כלי המקדש והעובדים בו' אות יב), **שלטו בהם בסוף האויבים והם נלקחו על ידי נבוזרדן שר צבא בבל** ('ספורנו' תחילת פרשת פקודי ד"ה אלה פקודי המשכן).

הכהן הגדול שנמשח בשמן המשחה התקדש והסתלקו ממנו 'החיצונים'

בשמן המשחה נמשח משה רבינו ('מגלה עמוקות' על התורה פרשת שמות ד"ה מה ואהרן בכהניו) **ששימש ככהן גדול הלבוש בחלוק לבן במשך 'שבעת ימי המילואים' במשכן** (ראה גמ' עבודה זרה דף לד ע"א) ('מגלה עמוקות' על התורה פרשת שמות ד"ה מה ואהרן בכהניו). **וכן נמשחו בו אהרן ובניו הכהנים במשך שבעת ימי המילואים** (גמ' כריתות דף ה ע"ב, גמ' הוריות דף יא ע"ב, 'אבות דרבי נתן' פרק א' ד"ה משה עשה) כפי שהצטווה משה רבינו "וְלָקַחְתָּ מִן הַדָּם אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ וּמִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְהִזֵּיתָ עַל אַהֲרֹן וְעַל בְּגָדָיו וְעַל בָּנָיו וְעַל בִּגְדֵי

בָּנָיו אֹתוֹ וְקִדַּשׁ הוּא וּבָגְדָיו וּבָנָיו וּבִגְדֵי בָּנָיו אִתּוֹ" (שמות כט, כא). וכפי שאכן הוא עשה שנאמר "וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה מִשְׁמָן הַמִּשְׁחָה וּמִן הַדָּם אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ וַיַּז עַל אַהֲרֹן עַל בְּגָדָיו וְעַל בָּנָיו וְעַל בִּגְדֵי בָּנָיו אִתּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֶת אַהֲרֹן אֶת בְּגָדָיו וְאֶת בָּנָיו וְאֶת בִּגְדֵי בָּנָיו אִתּוֹ" (ויקרא ח, ל) (רמב"ן ויקרא ח, ל). **וכן נמשח גם 'כהן משוח מלחמה' וכל הכהנים הגדולים שהיו במשך הדורות** (גמ' הוריות דף יא ע"ב) שנאמר "וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו" (גמ' כריתות דף ה ע"ב).

כאשר משחו את הכהן הגדול, השמן היה 'רץ' בדרך של נס מעצמו על ראשו של הכהן ("ילקוט ראובני" פרשת אמור ד"ה 'כשבאים למשוח כ"ג' בשם 'ילקוט תהלים' דף קח ע"ב) **ויורד עד שהיה מגיע נגד עיניו** ('אברהם שניתי' לר' אברהם פאלאג'י מערכת שי"ן אות נו), **ואז היה מושפע עליו בְּהִירוּת וְשֵׂכֶל קדוש בעבודת ה' יתברך שנאמר "וְשֶׁמֶן עַל רֹאשׁךָ אַל יֶחְסָר"** (קהלת ט, ח) ('עבודת ישראל' למגיד מקוז'ניץ פרקי אבות משנה יד) **וזה על ידי שמן המשחה שבו היה נמצא 'הארת הקודש'. וכן היה מתלבש באדם שנמשח 'רוח הקודש'** ("יערות דבש" לר' יהונתן אייבשיץ חלק ב' דרוש ו ד"ה וזהו ענין מה) **עד שהיה מתקדש ומתעלה** ('שם משמואל' פרשת ויקהל - פקודי שנת תרעז ד"ה ויעש את שמן המשחה) **בעצמותיו ובמלבושיו** (הרמ"ד וואלי שמות פרק כט ד"ה ולקחת מן הדם) **וְקוֹנֶה מעלה ונעשה זהיר במצוות** ('מדרש אליהו' דרוש ה' חלוקא דרבנן דף ל ע"א ד"ה ובזה יובן רמז). **ומחמת 'שמן משחת קודש' שנמשח בו הכהן הגדול, לא היו מורידים אותו מגדולתו אף אם חטא ורק היו מלקים אותו ומשיבים אותו למקומו** (גמ' ירושלמי מסכת הוריות דף יא ע"ב פרק ג' הלכה א).

מעת שנמשח הכהן הגדול, לא היה יותר רשות 'לחיצונים' להיאחז בו (הרמ"ד וואלי שמות פרק כט ד"ה ולקחת מן הדם, הרמ"ד וואלי שמות פרק כה ד"ה והלבשת אותם), כי הם היו מתרחקים מאותו הנבחר, על ידי 'מקור העליון' שהיה מקדש ומכריז "אַל תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי" (תהלים קה, טו) (הרמ"ד וואלי פרשת תצוה פרק כט ד"ה 'ושמת המצנפת על ראשו'). לכן אף שכל אֶבֶל מגדל את שֵׂערו על מנת ש'החיצונים' יִדָּבְקוּ בהם ולא יֵאָחֲזוּ בגוף האבל עצמו, **הרי שהכהנים הגדולים המשוחים בשמן המשחה לא היו צריכים לגדלם כלל, כי אי אפשר לסטרא אחרא להידבק בשערותיהם.** וזה מה שצוּוּ אהרן אלעזר ואיתמר אחרי פטירת נדב ואביהוא "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶלְעָזָר וְאִיתָמָר בָּנָיו רָאשֵׁיכֶם אַל תִּפְרָעוּ" (ויקרא י, ו) **"אַל תִּפְרָעוּ" – כלומר תספרו ואל תגדלו שיער** ("תפארת יהונתן" על התורה לר' יהונתן אייבשיץ ויקרא י, ז), **בשונה משאר האבלים שאסורים בתספורת השיער** (רש"י ויקרא י, ו) **מחמת 'החיצונים'** (להרחבה על עניין השערות ראה מאמרינו לפרשת קרח – 'שערות הראש של האדם').

המלכים שאול דוד ושלמה נמשחו בשמן המשחה והתעלו על ידו

המלכים שאול דוד ושלמה נמשחו ב'שמן המשחה' ('מאה קשיטה' להרמ"ע מפאנו סימן צד) **אשר נטל את כוחו וקדושתו מהשמן של יעקב אבינו שהיה בכד השמן** ('זכר דוד' לר' דוד זכות ממדינא במאמר שלישי לחנוכה פרק צא דף רפז ע"ב ד"ה והשתא הר"ב מגלה עמוקות), **ולכן נחשב להם שנמשחו ממש בשמן של יעקב אבינו** ('זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא במאמר שלישי לחנוכה פרק צא דף רפח ע"א ד"ה ובמה שהעלתי). **ואחרי ששאול המלך נמשח בשמן המשחה** ('עפ"י 'ספרקי דרבי אליעזר' פרק יז ד"ה מיד עמד דוד') **פעם אחת** ('דבש לפי' להחיד"א מערכת ק' אות מ וד"ה וכתב) הוא נקרא מחמת משיחתו בשם "מְשִׁיחַ ה'" כפי שאמר עליו דוד המלך "וַיֹּאמֶר לַאֲנָשָׁיו חָלִילָה לִּי מֵה' אִם אֶעֱשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה לַאדֹנִי לִמְשִׁיחַ ה' לִשְׁלֹחַ יָדִי בּוֹ כִּי מְשִׁיחַ ה' הוּא" (שמואל א' פרק כד, ז) (ראה 'במדבר רבה' פרשה ח' אות ד' ד"ה אמר רבי אלעזר). **והיות שלא נמשכה מלכותו של שאול לכן משיחתו בשמן המשחה היתה מראש בצנעה** ('דבש לפי' להחיד"א מערכת ק' אות מ וד"ה וכתב). ולמעט שאול שנמשח קודם מלכותו של דוד, לא נמשחו מלכים נוספים מישראל בשמן המשחה אלא רק מלכי בית דוד (ראה גמ' כריתות דף ה' ע"ב) (תוספות על גמ' כריתות דף ה ע"ב ד"ה מלכי ישראל אין מושחין).

דוד המלך נמשח שלש פעמים. פעם אחת הוא נמשח עם ישי ובניו, פעם שניה כשהוא התמנה למלך על יהודה, ופעם שלישית כשהוא מָלַךְ על ישראל ('דבש לפי' להחיד"א מערכת ק' אות מ וד"ה וכתב). **וכאשר משחו את דוד בפעם הראשונה היה השמן רץ מעצמו ונשפך בראש דוד, לעומת שאר בניו של ישי אביו של דוד שכאשר שמואל הנביא ניסה למשוח אותם השמן היה בורח לאחוריו**. ולכן אמר דוד המלך "וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן" (תהלים צב, יא) ('מדרש תלפיות' לר' אליהו הכהן ענף דוד ד"ה ילקוט שמואל). ומטעם זה אמר ה' שהוא זה שמשח את דוד שנאמר "מָצָאתִי דָּוִד עַבְדִּי בְּשֶׁמֶן קָדְשִׁי מָשַׁחְתִּיו" (תהלים פט, כא), **לפי שהשמן היה דולג מעצמו בכדי למשוח את דוד** ('מראית העין' להחיד"א מסכת תענית דף כה ד"ה ונמשך לזה). וכן הוסיף דוד המלך ואמר על משיחת השמן "דְּשַׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה" (תהלים כג, ה) כשכוונתו שלא התמעט השמן על ידי מנת "כּוֹסִי" שנמשחתי בו, והוא נשאר "רְוָיָה" כלומר מלא ('קנה חכמה' למהרי"ל פוחוביץ'ר דרוש הדינים דף רה ע"ב בפסוק 'דשנת').

שלמה המלך נמשח פעמיים. פעם אחת בחיי אביו דוד, ופעם שנייה אחרי פטירתו ('דבש לפי' להחיד"א מערכת ק' אות מ ד"ה וכתב). שאר המלכים שהיו מזרע דוד המלך לא היו צריכים יותר משיחה כי אין מושחים מלך אחרי מלך לפי שהמלכות ירושה למלך לעולם ('רמב"ם ספר העבודה 'הלכות כלי המקדש והעובדים בו' הלכה יא), **ובברכה שירדה על דוד ושלמה כאשר הם נמשחו למלכים – התברכו גם כל צאצאיהם** ('זוהר פרשת לך לך דף פח ע"ב ד"ה תא חזי מאתערותא). אמנם אם היתה מחלוקת בעם לגבי מי צריך להיות המלך, אז כן היו מושחים כדי להודיע לכולם על המלך. כך עשו לשלמה המלך מפני אדוניהו (ראה מלכים א' א, מה), וכן עשו ליואש מפני עתליה (ראה מלכים ב' יא, יב), וכן עשו ליהואחז מפני יהויקים אחיו (ראה מלכים ב' כג, ל) ('רמב"ם ספר העבודה 'הלכות כלי המקדש והעובדים בו' הלכה יא). **וכאשר היה המלך נמשח בשמן משחת קודש, הוא היה נעשה 'מרכבה' למלכות שמים** ('נזר הקודש' לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה ע, יא ד"ה בר מן תלת).

כאשר שאול דוד ושלמה נמשחו למלוכה, היה השמן 'רץ' בדרך של נס מעצמו על ראשו עד שהיה מגיע נגד עיניהם. וכן היה בכל מלך שנמשח (עפ"י 'אברהם שניתי' לר' אברהם פאלאג'י מערכת שי"ן אות נו). **וכנגד המלכים שאול דוד ושלמה שנמשחו ב'שמן המשחה' נאמר שלש פעמים "שֶׁמֶן מִשְׁחַת קָדֶשׁ" בפסוקים** "וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ רֹקַח מִרְקַחַת מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה: וּמָשַׁחְתָּ בּוֹ אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת אֲרוֹן הָעֵדֻת: וְאֶת הַשֻּׁלְחָן וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת הַמְּנֹרָה וְאֶת כֵּלֶיהָ וְאֵת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת: וְאֶת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת הַכִּיֹּר וְאֶת כַּנּוֹ: וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם וְהָיוּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל הַנֹּגֵעַ בָּהֶם יִקְדָּשׁ: וְאֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו תִּמְשָׁח וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם לְכַהֵן לִי: וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶּה לִי לְדֹרֹתֵיכֶם" (שמות ל, כה - לא) ('דבש לפי' להחיד"א מערכת ש אות כה בשם ר' אליעזר מגרמייזא).

כאשר המלך היה נמשח בשמן המשחה חכמתו היתה מתרבה על מנת לשפוט את ישראל ('אגרא דכלה' למחבר 'בני יששכר' פרשת ויחי ד"ה אתה יודוך אחיך), **ואז הוא היה גם יודע את מחשבותיהם של ישראל**. לכן כאשר הלך שמואל הנביא למשוח את דוד למלך על ישראל בחייו של שאול המלך, **הוא היה מתיירא פן שאול יידע את מחשבותיו** שנאמר "וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל וַהֲרָגָנִי" (שמואל א' טז, א – ב), "אֵיךְ אֵלֵךְ" – שחשש מעצם הליכתו למשוח מלך אחר. לכן אמר לו ה' יתברך שייקח "עֶגְלַת בָּקָר" וכל מחשבת הליכתו אל בית ישי תהיה לזבוח לה' שנאמר "וַיֹּאמֶר ה' עֶגְלַת בָּקָר תִּקַּח בְּיָדֶךָ וְאָמַרְתָּ לִזְבֹּחַ לה' בָּאתִי: וְקָרָאתָ לְיִשַׁי בַּזֶּבַח וְאָנֹכִי אוֹדִיעֲךָ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וּמָשַׁחְתָּ לִי אֵת אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ" (שמואל א' טז, ב – ג). אך בחזרתו מבית ישי לא חשש שמואל הנביא, כיוון שהוא כבר משח את דוד למלך ואז יכולת ידיעת המחשבות עברה משאול לדוד. **מטעם זה מושחים רק מלך אחד בכל פעם** ('היכל הברכה' לאדמו"ר מקומרנא שמות פרק לא בביאור מצוה קט 'שלא לסוך זר משמני' ד"ה 'וטעמי המצוה' בשם הבעל שם טוב).

שמן המשחה השביח וגידל את גופם של הכהנים והמלכים שנמשחו

על ידי שמן המשחה היה המלך משתבח מכל אחיו. שאם היה מראהו שחור הוא היה מלבין, ואם היו פניו רעות הם היו הופכות לשׂוחקות ("ילקוט שמעוני" תהלים פרק מה רמז תשן) **כלומר שהיה נעשה בעל יופי** ('אברהם שניתי' לר' אברהם פאלאג'י מערכת שי"ן אות נו, 'ארבע חרשים' תחילת פרק ו כסא דוד דף טו ע"א טור א ד"ה ועתה אדוני') **וקֹרן אור פניו** ('אברהם שניתי'

לר' אברהם פאלאגי מערכת שין אות נו). וזה כוונת הפסוק "מֶלֶךְ בְּיָפְיוֹ תֶּחֱזֶינָה עֵינֶיךָ" (ישעיה לג, יז) שאחרי שהוא נעשה "מֶלֶךְ" על ידי שמן המשחה אזי מיד הוא מתייפה עד ש"בְּיָפְיוֹ תֶּחֱזֶינָה עֵינֶיךָ" (ישעיה לג, יז) (ארבע חרָשִׁים' תחילת פרק ו כסא דוד דף טו ע"א טור א ד"ה ועתה אדונינ). וכך היה עם שאול המלך אחרי שנמשח. לכן כאשר הקב"ה אמר לשמואל שהוא מאס בשאול, הוא הזהירו שלא יתבונן ביופיו שהוא יפה מאוד וכן בגובהו שנאמר "וַיֹּאמֶר ה' אֶל שְׁמוּאֵל אַל תַּבֵּט אֶל מַרְאֵהוּ וְאֶל גְּבַהּ קוֹמָתוֹ כִּי מְאַסְתִּיהוּ" (שמואל א' טז, ז) **וזה כי קיבל זאת מכוח 'שמן המשחה' שנמשח בו** ('גבול בנימין' על התורה חלק א' דרוש כג פרשת כי תשא דף מה ע"א טור ב ד"ה ובפסחים). וכך היה גם עם הכהן הגדול הנמשח בשמן השמחה, שהיה מתייפה מיד ונעשה ל'בריה חדשה' ('ארבע חרשים' תחילת פרק ו כסא דוד דף טו ע"א טור א ד"ה ועתה אדונינ).

אם היה המלך קצר קומה הוא היה נעשה ארוך על ידי שמן המשחה ('מדרש תנחומא' אמור אות ד, ויקרא רבה כו אות ט, 'ילקוט ראובני' פרשת כי תשא ד"ה כל מי שנמשח). כך היה עם דוד בצאתו למלחמה עם גָּלְיָת, שכאשר הביאו לו מבגדי שאול המלך הם לא היו צריכים להתאים לו לפי ששאול היה גבוה ממנו ומוּרם מכל העם כפי שנאמר "וְלוֹ הָיָה בֶן וּשְׁמוֹ שָׁאוּל בָּחוּר וְטוֹב וְאֵין אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ מִשִּׁכְמוֹ וָמַעְלָה גָּבֹהַּ מִכָּל הָעָם" (שמואל א' ט, ב), **אבל כיון שדוד המלך נמשח בשמן המשחה אזי באורח פלא הוא התארך, והבגדים של שאול המלך התאימו לו** ('מדרש תנחומא' פרשת אמור אות ד, ויקרא רבה' כו אות ט). **וכך גם הכהן הגדול היה נעשה ל'בריה חדשה' על ידי משיחת שמן המשחה** ('ילקוט ראובני' פרשת כי תשא ד"ה 'ולקחת את שמן' בשם 'ילקוט ישעיה') **והיה גוֹדל על ידי משיחתו**. וזה נרמז בדברי רבותינו שאמרו עליו "וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו – גדלהו משל אחיו" (ראה גמ' יומא דף יח ע"א) ('תפארת יהונתן' תחילת פרשת בהעלותך ד"ה דבר אל אהרן). ומשום כך הוא היה נקרא בשם כהן גדול ('עפ"י 'קהלת יעקב' לר' יעקב פרדו שמואל פרק יז דף ק ע"א טור א ד"ה וילבש שאול את דוד).

ולכן כאשר היו נפטרים אביו ואמו של הכהן הגדול, היה אסור לו להיטמא להם שנאמר "וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו אֲשֶׁר יוּצַק עַל רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִלֵּא אֶת יָדוֹ לִלְבֹּשׁ אֶת הַבְּגָדִים אֶת רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם : וְעַל כָּל נַפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֹא לַאֲבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא" (ויקרא כא, י – יא), **"לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא" – לפי שעל ידי שנמשח בשמן המשחה כבר נעשה בריה חדשה ואין לו שייכות כעת עם אביו ואמו**. ומטעם זה גם אמר משה רבינו על שבט לוי "וּלְלֵוִי אָמַר תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמַסָּה תְּרִיבֵהוּ עַל מֵי מְרִיבָה : הָאֹמֵר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רְאִיתִיו" (דברים לג, ח – ט) ('תפארת יהונתן' לר' יהונתן אייבשיץ פרשת אמור ד"ה ועל כל נפשות). **וכשם שגופו של הכהן היה גדל על ידי משיחת השמן, כך גם גָּדְלוּ עמו הבגדים שהיו עליו ושנמשחו בעת משיחת השמן. והיה זה מופת מופלא מִפִּלְאוֹת ה'** ('תפארת יהונתן' לר' יהונתן אייבשיץ פרשת תצוה ד"ה ועשית בגדי קודש). **ובשעת פטירתו לא היו ניכרים עליו סימני מיתה, והיו פניו נשארים בתוארו ויופיו בלי שינוי כאדם חי ממש שרק חסר לו כוח 'הַדִּבּוּר'**. וכן היה בשעת הפטירה לכל מי שנמשח בשמן המשחה ('עפ"י 'מדרש תלפיות' ענף דוד ד"ה א"ה מדקאמר דוד).

שתי טיפות משמן המשחה נשארו על זקנו של אהרן הכהן כל ימיו

כאשר משה רבינו משח את אהרן אחיו כפי שנצטווה "וְלָקַחְתָּ אֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְיָצַקְתָּ עַל רֹאשׁוֹ וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ" (שמות כט, ז), הוא יצק תחילה את השמן על ראשו ואחר כך משך את השמן בין שני ריסי עיניו (גמ' הוריות דף יב ע"ב). **על ידי היציקה על ראשו של אהרן התקדשה מחשבתו, ועל ידי המשיחה בין ריסי עיניו התקדשה ראייתו** (הרמ"ד וואלי פרשת ויקרא פרק ח' ד"ה ויצוק משמן המשחה) **ונעשה בעל יופי וקרנו אור פניו** ('אברהם שניתי' לר' אברהם פאלאגי' מערכת שין אות נו). **ומיד גבה אהרן לגובה עשר אמות כמו גובהו של משה רבינו וכמו גובה המשכן. לכן כאשר אהרן היה עולה על המדרגות להדליק את הנרות במנורה הוא היה צריך להתכופף שלא יפגע במכסה המשכן בראשו**. ואף על פי כן לא רצה לשנות מדרכם של שאר הכהנים, ולכן לא נמנע מלעלות על המדרגות של המנורה ('תפארת יהונתן' לר' יהונתן אייבשיץ תחילת פרשת בהעלותך ד"ה דבר אל אהרן).

דוד המלך שחיבר ברוח הקודש את כל ספר התהלים תיאר את הנס הנוסף שהיה במעמד משיחת אהרן הכהן שנאמר "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יָחַד : כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן שֶׁיֹּרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו : כְּטַל חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל הָרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם" (תהלים קלג, א - ג), "הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יָחַד" – הם שני האחים הנעימים משה ואהרן שהיו שקולים זה לזה (ראה רש"י גמ' בבא בתרא דף קכ ע"א ד"ה שקולים היו) ('עץ הדעת טוב מאמרים' למהרח"ו מאמר לכבוד אהרן הכהן ד"ה והנה מכח זה). "כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֹרֵד" – שהשמן היה ניצוק על ראשו של אהרן. ועל אף שנתן משה רבינו כמות מעטה מאוד, היה השמן "יֹרֵד" בדרך נס. "יֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן" – **נאמר פעמיים "זקן", כנגד שתי טיפות של שמן שירדו משני צדי המצח שלו, דרך שתי פאות הזקן ימין ושמאל, אחת ללחי תחתון ימני והשניה ללחי תחתון שמאלי, ששם עיקרי ושורשי הזקן** ('עץ הדעת טוב מאמרים' מאמר לכבוד אהרן הכהן ד"ה עוד רמז. ראה גמ' הוריות דף יב ע"א) **ומשם ירדו לשׂער הזקן** (גמ' כריתות דף ה ע"ב, גמ' הוריות דף יב ע"א).

שתי הטיפות נשארו בזקנו של אהרן כמו שתי אבנים טובות (גמ' כריתות דף ה ע"ב, גמ' הוריות דף יב ע"א) **אך לא היו שם בקביעות** אלא "שֶׁיֹּרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו" כלומר שאותן שתי טיפות היו עולות ויורדות לפי 'מידותיו' כלומר לפי הנהגותיו של אהרן הכהן, שכאשר היה מדבר היו הטיפות עולות ויושבות בשורש זקנו, ואם היה שותק היו יורדות למטה. **ונמצא כי הטיפות היו בעליה וירידה באופן תמידי** (גמ' כריתות דף ה ע"ב, גמ' הוריות דף יב ע"א, בביאור 'עץ הדעת טוב מאמרים' מאמר לכבוד אהרן הכהן ד"ה 'ואמנם רב כהנא' ועי"ש. וראה עוד ביאור נפלא בזה ב'בן יהוידע' הוריות יב ע"א ד"ה 'כשהוא מספרי' ודי"ה ועוד נ"ל בס"ד). **לכן נאמר "יֹרֵד עַל הַזָּקָן" לשון הווה, לפי שכל משך חייו של אהרן הן היו תלויות שם על מנת להגדיל את הנס, והיו עולות ויורדות בתמידות** ('עץ הדעת טוב מאמרים' מאמר לכבוד אהרן הכהן ד"ה 'עוד רמז').

אהרן הכהן היה הכהן הראשון שנמשך בשמן המשחה ('שמן הטוב וזקן אהרן' בחלק שמן הטוב דף מו ע"א טור ב). ועל אהרן נרמז הפסוק "כְּטַל חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל הָרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם" (תהלים קלג, ג) ששתי הטיפות נמשלו כמו "טַל", לפי שכשם שמעט "טַל" כבר מרווה את האדמה ומשתלחת בו "בְּרָכָה", **כך גם אהרן הכהן במעט שמן שירד על זקנו השתלחה ברכה רבה** ('עץ הדעת טוב מאמרים' לר' חיים ויטאל מאמר לכבוד אהרן הכהן ד"ה 'אז יצתה בת קול') **והוא זכה לנס הטיפות**. ודבר זה היה משום שהוא הכהן הראשון שבכל הכהנים בעולם, וה' יתברך רצה להראות שבחר בו לשרתו ('עץ הדעת טוב מאמרים' מאמר לכבוד אהרן הכהן ד"ה 'כשמן הטוב'). וכך הנס של טיפות השמן על זקנו של אהרן הכהן היו דווקא לו ולא למלכים או כהנים אחרים ('עפ"י 'אברהם שניתי' לר' אברהם פאלאגי' מערכת שין אות נו).

בכד השמן של שמן המשחה נעשה הנס לאשה הצרפית

כאשר הגיע אליהו הנביא לאשה הצרפית וביקש ממנה לאכול ולשתות, ענתה האשה שיש לה רק מעט קמח בכד ומעט שמן בצפחת כפי שנאמר על אליהו הנביא "וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צָרְפַתָה וַיָּבֹא אֶל פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה מְקֹשֶׁשֶׁת עֵצִים וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר קְחִי נָא לִי מְעַט מַיִם בַּכְּלִי וְאֶשְׁתֶּה : וַתֵּלֶךְ לָקַחַת וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר לְקְחִי נָא לִי פַּת לֶחֶם בְּיָדֵךְ : וַתֹּאמֶר חַי ה' אֱלֹקֶיךָ אִם יֶשׁ לִי מָעוֹג כִּי אִם מְלֹא כַף קֶמַח בַּכַּד וּמְעַט שֶׁמֶן בַּצַּפַּחַת וְהִנְנִי מְקֹשֶׁשֶׁת שְׁנַיִם עֵצִים וּבָאתִי וַעֲשִׂיתִיהוּ לִי וְלִבְנִי וַאֲכַלְנֵהוּ וָמָתְנוּ" (מלכים א' יז, י - יב). **וה"צַּפַּחַת" שהזכירה האשה הצרפית הוא אותו 'כד השמן' של יעקב אבינו** ('עפתי' כהן על התורה' פרשת וישלח ד"ה ויותר יעקב לבדו) **שהכיל את שמן המשחה** ('דברים אחדים' להחיד"א דרוש לב ד"ה 'ועוד כתב הרב') **שהכין משה רבינו.**

אליהו הנביא בירך שכד הקמח וצפחת השמן לא יִכְלוּ ('עפ"י 'דברים אחדים' להחיד"א דרוש לב ד"ה 'ועוד כתב' עי"ש) **ועשה בפיו כוונות מיוחדות כדי שיושפע להם שפע וברכה מהשמן של יעקב אבינו אשר היה בתוך כלי השמן** ('זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק צא דף רפז ע"ב ד"ה והשתא הר"ב מגלה עמוקות) שנאמר "כִּי כֹה אָמַר ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל

כַּד הַקֶּמַח לֹא תִכְלָה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תֶחְסָר עַד יוֹם תֵּת ה׳ גֶּשֶׁם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה כִּדְבַר אֵלִיָּהוּ וַתֹּאכַל הִיא וָהוּא וּבֵיתָהּ יָמִים" (מלכים א׳ יז, יב). ואכן כך היה שנאמר "כַּד הַקֶּמַח לֹא כָלָתָה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסֵר כִּדְבַר ה׳ אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֵלִיָּהוּ" (מלכים א׳ יז, יד - טז) (עפ״י ׳דברים אחדים׳ דרוש לב ד״ה ׳ועוד כתב׳ עיי״ש). **וזהו** ממש הבחינה של כד השמן הזה אשר נשאר מלא לעולם (׳סמיכת חכמים׳ על מסכת ברכות לר׳ נפתלי כץ בהקדמה דף ז ע״ב ד״ה ׳ובענין זה נ״ל להסמיך׳ בשם המקובלים). **ואף על פי שהכד הכיל את ׳שמן המשחה׳ שאסור בשימוש חוֹל, היה נס והושפע ממנו שמן פשוט אשר הוּתר להם לשימוש על ידי הנביא** (עפ״י ׳דברים אחדים׳ דרוש לב ד״ה ׳ועוד כתב׳ עיי״ש).

שמן המשחה התגלה בדרך נס לאשת עובדיה הנביא

כאשר רצה אלישע הנביא תלמידו של אליהו הנביא לעשות לאשת עובדיה הנביא נס על מנת שתוכל לשלם עבור החובות של בעלה עובדיה, הוא שאל האם יש לה דבר מה שיוכל לחוּל עליו הברכה (זוהר פרשת צו דף לד ע״א ד״ה רבי יהודה, זוהר פרשת לך לך דף פח ע״א ד״ה מנלן מאשת) שנאמר "וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע מָה אֶעֱשֶׂה לָּךְ הַגִּידִי לִי מַה יֶּשׁ לָךְ בַּבָּיִת" (מלכים ב׳ פרק ד, ב), **ואז התגלה לה בדרך נס מאותו שמן המשחה** (עפ״י ׳שפתי כהן על התורה׳ לר׳ אליהו הכהן תלמיד תלמידו של האר״י ז״ל פרשת וישלח ד״ה ׳ויותר יעקב לבדו׳). **ועל זה ענתה אשת עובדיה שיש לה כלי שמן** (׳כתם פז׳ לר׳ שמעון לביא מחבר ׳כתם פז׳ פרשת לך לך דף פח ע״א ד״ה אחר הדברים האלה) **ובו מעט שמן כדי לסוּךְ אצבע קטנה** כפי שנאמר "וַתֹּאמֶר אֵין לְשִׁפְחָתְךָ כֹּל בַּבַּיִת כִּי אִם אֲסוּךְ שָׁמֶן" (מלכים ב׳ פרק ד, ב) (זוהר פרשת לך לך דף פח ע״א ד״ה מנלן מאשת עובדיהו). **אלישע הנביא ענה לה כי זה שיש לה דווקא שמן** (זוהר פרשת לך לך דף פח ע״א ד״ה מנלן מאשת עובדיהו) **הוא סיוע לנס** (זוהר פרשת צו דף לד ע״א ד״ה רבי יהודה פתח), **שהברכות שורות בשמן** (זוהר פרשת לך לך דף פח ע״א ד״ה מנלן מאשת עובדיהו) **ויוצאות ממנו** (זוהר פרשת צו דף לד ע״א ד״ה רבי יהודה פתח).

אז אלישע הנביא עשה בפיו כוונות מיוחדות כדי שיושפע לאשת עובדיה שפע וברכה מהשמן של יעקב אבינו אשר היה בכלי (׳זכר דוד׳ לר׳ דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק צא דף רפז ע״ב ד״ה והשתא הר״ב מגלה עמוקות). **וכך היה, שהם היו ממלאים כלים רבים מאותו מעט השמן, והשמן בכלי לא היה כָּלֶה** שנאמר "וַיֹּאמֶר לְכִי שַׁאֲלִי לָךְ כֵּלִים מִן הַחוּץ מֵאֵת כָּל שְׁכֵנָיִךְ כֵּלִים רֵקִים אַל תַּמְעִיטִי: וּבָאת וְסָגַרְתְּ הַדֶּלֶת בַּעֲדֵךְ וּבְעַד בָּנַיִךְ וְיָצַקְתְּ עַל כָּל הַכֵּלִים הָאֵלֶּה וְהַמָּלֵא תַּסִּיעִי: וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ וַתִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בַּעֲדָהּ וּבְעַד בָּנֶיהָ הֵם מַגִּשִׁים אֵלֶיהָ וְהִיא מוֹצָקֶת" (מלכים ב׳ פרק ד, ג – ה). **וגם אז היה נס ששרתה ב׳שמן המשחה׳ הזה ברכה והושפע ממנו שמן פשוט שיכלו להשתמש בו** (׳דברים אחדים׳ להחיד״א דרוש לב ד״ה ועוד כתב הרב). ואלישע רָמַז לאשה על קיומו העתידי של השמן כשאמר לה "וְאַתְּ וּבָנַיִךְ תִּחְיִי בַּנּוֹתָר" (מלכים ב׳ ד, ז) **כלומר ששמן זה יישאר עד לעת שיחיו המתים** (׳ברכת שמואל׳ פרשת מקץ ד״ה ׳אגב נבאר קצת׳).

מכד השמן הדליקו החשמונאים ובו עתיד להימשח מלך המשיח

וכשבאו החשמונאים לבית המקדש ולא היה בידיהם שמנים טהורים להדליק את המנורה, **והם מצאו בדרך נס ׳פך קטן׳ שהוא היה אותו כד שמצא יעקב אבינו** (׳מגלה עמוקות׳ פרשת וישלח ד״ה ׳ויבן לו בית׳, ׳ברכת שמואל׳ אביו של בעל ׳קב הישר׳ סוף פרשת מקץ ד״ה ׳אגב נבאר קצת׳ עיי״ש, וכן נראה מ׳מגלה עמוקות – רנב אופנים׳ אופן סו), **שאף על פי שמשחו בו מלכים וכהנים** (׳קב הישר׳ פרק צו ד״ה ואחר כך באו) **לא היה חסר כלל** (׳עיני העדה׳ למחבר ׳שבט מוסר׳ פרשת אמור ד״ה יוצק ב׳ סי׳ והכהן הגדול). **ואמרו רבותינו שהיה הפך חתום בחותמו של ׳כהן גדול׳** (׳טור׳ אורח חיים סימן תרע ד״ה מאי חנוכה) **והוא רֶמֶז לחותמו של אהרן הכהן, לפי שנעשה ׳שמן המשחה׳ בימיו** (׳ברכת שמואל׳ לאביו של מחבר ספר ׳קב הישר׳ פרשת מקץ ד״ה אגב נבאר קצת). **וגם אז שרתה בפך ברכה ובדרך נס הושפע ממנו דווקא שמן זית פשוט כשר למנורה** (עפ״י ׳דברים אחדים׳ להחיד״א דרוש לב ד״ה ועוד כתב הרב) **שאינו אסור בהנאה כמו שמן המשחה**, והוא השמן הניסי של יעקב אבינו אשר ממנו התברכו האשה הצרפית ואשת עובדיה (׳זכר דוד׳ לר׳ דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק צא דף רפז ע״ב ד״ה והשתא הר״ב מגלה עמוקות).

הפך שמצאו החשמונאים היה מלומד בנסים (׳זכר דוד׳ לר׳ דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק צא דף רפז ע״ב ד״ה והשתא הר״ב מגלה עמוקות). **ואף שהיה בפך שיעור להדליק את המנורה רק ליום אחד, נעשה נס** (׳קב הישר׳ ר׳ צבי הירש קיידנובר פרק צו ד״ה ואחר כך באו) **נִגְלֶה, ונמשך ממנו ברכה ומעשה נסים שהוא ׳שמן טהור׳ אשר הספיק להדלקת שמונה לילות מבלי חסרון כלשהוא בפך, כי תכף שהתחילו למלא את הבזיכין של המנורה הם התמלאו** (׳זכר דוד׳ לר׳ דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק צא דף רפז ע״ב ד״ה והשתא הר״ב מגלה עמוקות). **והוא הספיק לדלוק במשך שמונה ימים** (׳קב הישר׳ ר׳ צבי הירש קיידנובר פרק צו ד״ה ואחר כך באו) **כפי צרכם של החשמונאים** (׳ברכת שמואל׳ לאביו של מחבר ספר ׳קב הישר׳ פרשת מקץ ד״ה אגב נבאר קצת), **עד אשר נטהרו הכהנים ועשו ביום השמיני שמן חדש בטהרה** (׳קב הישר׳ ר׳ צבי הירש קיידנובר פרק צו ד״ה ואחר כך באו). **ובדרך נס הַפַּךְ נשאר מלא כבתחילה כבר ביום הראשון לאחר שמילאו ממנו שמן לנרות** (׳טעמי המנהגים ומקורי הדינים׳ לר׳ אברהם יצחק שפרלינג מלבוב ענייני חנוכה אות תתמא בשם ה׳בית יוסף׳). **וכל זה בנוסף לכך שעצם גילוי הַפַּךְ היה מעיקרו נס מופלא, שהרי ׳שמן המשחה׳ כבר נגנז בימי יאשיהו המלך יחד עם ארון הברית, צנצנת המן ומקלו של אהרן** (ראה גמ׳ הוריות דף יב ע״א, גמ׳ יומא דף נב ע״ב).

כל כלי המשכן שנמשחו בשמן הקוֹדש נשארו עומדים וקיימים, וכך גם שמן המשחה בעצמו (הרמ״ד וואלי שמות פרק ל ד״ה ואל בני ישראל תדבר) **כולו קיים לעתיד לבוא** (׳שפתי כהן׳ על התורה פרשת תרומה ד״ה ׳ועשית את השלחן׳, ׳ילקוט שמעוני׳ יתרו רמז דש, ׳צרור המור׳ פרשת כי תשא ד״ה אחר כך ציוה שיעשו) **עד תחיית המתים** (׳ברכת שמואל׳ פרשת מקץ ד״ה אגב נבאר קצת) **כולו רענן לא חסר כלום מתחילתו שנאמר "בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן"** (תהלים צב, יא) (׳גבול בנימין׳ חלק ב דרוש כז לשבת שובה ד״ה וגם יפורש בין ישראל לאביהם) **בלי שינוי והפסד** (חידושי אגדות׳ למהר״ל על מסכת הוריות דף יא ע״ב ד״ה כמה נסים) **שנאמר "שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה לִי לְדֹרֹתֵיכֶם"** (שמות ל, לא) (׳צרור המור׳ פרשת כי תשא ד״ה אחר כך ציוה שיעשו, חידושי אגדות׳ למהר״ל על מסכת הוריות דף יא ע״ב ד״ה כמה נסים). **ואז עתיד הקב״ה** (׳תנא דבי אליהו׳ רבא פרק כה, יג) **למשוח בו את ׳מלך המשיח׳ שבשל כך נקרא ׳משיח׳** (׳ליקוטי הלכות׳ אורח חיים ב׳ תפילת המנחה ה׳ אות ח, ׳ליקוטי הלכות׳ אורח חיים ב׳ ברכת הודאה ו׳ אות יט) **כי שפע משחת קודש תהיה עליו** (׳טעמי המצוות׳ לרקנאטי מצוות עשה מצוה עבודת הקרבנות ד״ה דע כי יש) **ועל ידה יזכה לשלימות בחינת "כִּי נֵזֶר אֱלֹקָיו עַל רֹאשׁוֹ"** (במדבר ו, ז) (׳ליקוטי הלכות׳ אורח חיים ב׳ ברכת הודאה ו׳ אות כט) במהרה בימינו, אמן.

העלון מופץ לעילוי נשמת
יוכבד חיה שרה בת ר׳ אברהם מאיר ז״ל
למשפחת בר-חיים ת. נ. צ. ב. ה.

העלון מופץ לרפואת
מוריה בת רחל
רוֹלָנְדָה הי״ו

העלון לרפואה והצלחה בכל עניין של:
שולמית אלישבע בת חיה הי״ו
אורי הכהן בן פְּרוּמָא הי״ו

לרפואת הילדות
רוֹמִי בת טליה
הי״ו
נוֹיָה בת טליה
הי״ו

נא להתפלל לפרי בטן עבור
האשה הכשרה:
יוכבד חיה בת תָּמַרָה
הי״ו

העלון יוצא לזכות
אליזה בת מרים הי״ו
שתזכה לפרי בטן במהרה!

העלון גם לעילוי נשמת:
אליהו בן גִּינָט ז״ל ת. נ. צ. ב. ה.

העלון מופץ לעילוי נשמת
סוֹל בת מוֹחָא
(שמחה) ז״ל
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון גם לרפואה שלימה של
דוד דרור בן פנינה הי״ו

העלון גם לרפואת הילדות
טליה אסתר בת אלינור הי״ו
(לבית משפחת מזרחי)
שירה בת אילנה הי״ו

העלון גם לרפואה שלימה של
חנה בְּמוּן הי״ו

העלון גם לרפואה שלימה
שמואל בן זהבה הי״ו
תהילה בת חן בת סילביה הי״ו
שיפרו וירבו בזרע של קיימא

העלון מופץ לזיווג הגון עם בת ישראל כשרה של
אדם בן אורית הי״ו

העלון גם לעילוי נשמות:
רחל בת גרשון ושרה ז״ל
אשת דוד
דוד בן ישי ז״ל
הנולד מטרים
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון גם לעילוי נשמת:
מאיר בן משה ז״ל,
יונה בן שמואל ז״ל,
ברטה בתיה בת
מאיר ז״ל, חיים בן
לייב ז״ל, מרים בת
שמואל ז״ל
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת הזקנה הכשרה
מזל בת אסתר
ז״ל
הזקן הכשר
משה בר זוהרה
ז״ל
ת. נ. צ. ב. ה.

הפצת העלון גם לרפואתם
השלימה והצלחתם של
עליה בת אסתר ה״ו
שירה אושרת בת מסודי
ה״ו
יעל בת שירה אושרת ה״ו
אליהו ויונתן בני שירה
אושרת ה״ו
יוסף יצחק בן עליה ה״ו
חיים בן אסתר ה״ו

העלון גם לרפואה שלימה
מיכל בת
סול הי״ו

העלון גם לרפואה שלימה של
אבישלום
בן רות ה״ו

העלון גם לרפואה שלימה
של
יפעת לאה בת
שמחה הי״ו
עמיאל בן אסתר
הי״ו

העלון גם לרפואת
רבקה בת
חנה הי״ו
חנה בת עישה
הי״ו

העלון גם לרפואתו של
מאיר בן
מרים הי״ו

העלון גם לרפואה שלימה
של
יפעת לאה בת
שמחה הי״ו
עמיאל בן אסתר
הי״ו

הלימוד בעלון להצלחת וברכת שפע
בכל מכל כל לתומכי וידידי העלון:
שמואל בן אוֹלָגָה הי״ו
גָּנְיָה אסתר בת שרה בתיה הי״ו

העלון מופץ לזיווג הגון של
ניר בן יהודית מרים הי״ו
וחזרה בתשובה וחתונה עם בת ישראל כשרה של:
יניב בן יהודית מרים ה״ו

העלון מופץ לבריאות איתנה, נחת מכל יוצאי חלציהם, וברכה והצלחה בכל מכל כל של
שמואל בן רחל הי״ו
שרה בתיה בת רוחמה פֶּשָׁה הי״ו

העלון השבוע גם לעילוי נשמת הרבנית אשת חבר:
עליזה בת יפה ז״ל ת. נ. צ. ב. ה.

העלון מופץ לעילוי נשמת
נתנאל הכהן בן יונה הכהן ז״ל
אלכסנדר בן יהודה ז״ל ת.נ.צ.ב.ה

העלון מופץ לעילוי נפש רוח ונשמה של
ר׳ לוי בן רבקה ז״ל ת.נ.צ.ב.ה

העלון מופץ לעילוי נפש רוח ונשמה של
ר׳ נתן מישאל בן חיה סוליקה ז״ל ת. נ. צ. ב. ה.

להפצה ותרומות עבור ההדפסה:
052-7675933
alon.torat.haim@gmail.com

העלון יוצא לברכה והצלחה של
ידידיה ראובן בן מרגלית הי״ו
שיתחזק בריאת שמים ושיהיה בעזרת ה׳
דבק בתורה ובמצוות!